

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

30 juni 2000

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van mevrouw Marijke Dillen –

**betreffende de gevolgen die voortvloeien uit het besluit van de Vlaamse regering
van 19 november 1999 tot opheffing van het besluit van de Vlaamse regering van 3 februari 1993
houdende instelling van een tegemoetkoming in de last van hypothecaire leningen
aangegaan om een woning te bouwen, te kopen of te renoveren
en tot aanpassing van sommige subsidiestelsels**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het is de plicht van een beleid dat bekommerd is om de belangen van de gezinnen en dan vooral van deze gezinnen in Vlaanderen die het financieel-materieel moeilijk hebben, zo goed mogelijk te ondersteunen, ook wanneer het eigendomsverwerving betreft. Uit studies blijkt dat ons land een werkelijk asociaal woonbeleid voert, dat vooral in het voordeel speelt van de rijkere. Ook de Vlaamse regering geeft geen positieve stimulansen om een woonbeleid te voeren ten behoeve van de gezinnen in Vlaanderen die financieel en materieel dagelijks moeilijkheden ondervinden.

De Vlaamse regering voert evenwel een negatief beleid, dat gekenmerkt wordt door een stelselmatische afbouw van de steun aan eigendomsverwerving. Sinds 1 januari 2000 is de steun zelfs definitief afgeschaft.

Het besluit van de Vlaamse regering van 3 februari 1993 houdende instelling van een tegemoetkoming in de last van hypothecaire leningen, aangegaan om een woning te bouwen, te kopen of te renoveren, kende onder bepaalde strikte voorwaarden een tegemoetkoming in de last van een lening voor het kopen, bouwen of renoveren van een woning toe. Er waren duidelijke voorwaarden en criteria vastgelegd waaraan de aanvrager moet voldoen.

Dit reglement werd gewijzigd door het besluit van 12 mei 1998, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 19 mei 1998. Die wijzigingsmaatregel had zeer ingrijpende en onmiddellijke gevolgen voor vele Vlaamse gezinnen: de tegemoetkoming door de Vlaamse overheid in hun leninglast werd van de ene op de andere dag gehalveerd. Vooral gezinnen met een laag inkomen werden bijzonder zwaar getroffen. Voor een gezin met twee kinderen, een jaarlijks inkomen van 850.000 fr. en een te renoveren rijhuis hield, volgens cijfers van de Bond van Grote en van Jonge Gezinnen, deze halvering een verlies aan ondersteuning van de Vlaamse overheid van 2.500 fr. per maand in (of 185.000 fr. op 6 jaar) bij het kwaliteitsvol maken van hun gezinswoning.

Sinds 1 januari 2000 werd het systeem van maandelijksse tussenkomsten in de hypothecaire leninglast volledig afgeschaft. Gezinnen die een huis bouwen,

verbouwen of renoveren ontvangen geen enkele financiële steun van de Vlaamse overheid meer.

Dit is absoluut onaanvaardbaar.

De overheid heeft de plicht de gezinnen die kampen met financiële en materiële problemen te helpen bij het verwerven of verbeteren van een woning. Voor gezinnen met beperkte inkomens is het vandaag al zeer moeilijk om een woning aan te kopen om diverse redenen. De prijzen van onroerende goederen liggen hoog en ook de prijzen van bouwgronden zijn sterk gestegen. Huren is evenwel geen alternatief, want voor gezinnen met kinderen, die een grotere woning nodig hebben, liggen de huurprijzen hoog.

Daarenboven kunnen we vaststellen dat de onzekerheid over het gezinsinkomen vandaag groot is: de financiële situatie in vele gezinnen is bijzonder onstabiel. Uit een onderzoek, uitgevoerd in opdracht van Kind en Gezin, blijkt dat meer dan een kwart van de gezinnen met jonge kinderen financiële problemen kennen. Het verlies van werk is daarvan een belangrijke oorzaak. Overigens is het aantal gezinnen met een éénverdiener in vijf jaar gestegen van 12 naar 19 procent. Uit de studie blijkt verder dat vele gezinnen niet of bijna niet rondkomen met het beschikbare maandinkomen.

Het onderzoek toont dus aan dat de aankoop van een eigen huis voor vele gezinnen een zware last is, precies door dat onzekere gezinsinkomen. Maar niet alleen gezinnen waar het gezinsinkomen onstabiel is, hebben het moeilijk. Ook voor vele gezinnen met stabiliteit op dat vlak, is de financiële situatie er niet op verbeterd. De lonen blijven onveranderd terwijl de kosten van levensonderhoud stijgen. Nochtans handhaafde ook het besluit van 12 mei 1998 de inkomensgrens van 850.000 fr., ter bepaling van de hoogte van het bedrag van een tegemoetkoming. Die inkomensgrens blijft onveranderd op het niveau van 1993.

Tenslotte blijkt uit de studie "Het kind in Vlaanderen" van Kind en Gezin dat nogal wat kinderen wonen in slechte woonomstandigheden. Dat heeft te maken met een gebrek aan ruimte, een slechte geluidsisolatie, een te donkere woning, een moeilijk te verwarmen woning. De woonsituatie van gezinnen met kinderen onder de drie jaar is op deze vier punten daarenboven nog opmerkelijk slechter.

Een en ander toont aan dat voor vele gezinnen een financiële ondersteuning van de overheid noodza-

kelijk is, wanneer ze een onroerend goed willen aankopen.

De beslissing van de Vlaamse regering om de tegemoetkomingen af te schaffen, na de reeds fel bekritiseerde halvering van de tegemoetkomingen, treft voornamelijk gezinnen en dan vooral gezinnen met de laagste inkomens. Dit is een anti-sociale maatregel.

Daarenboven blijkt uit recente studies verricht door planoloog en socioloog Pascal de Decker (Ufsia) dat het woonbeleid als anti-sociaal moet worden bestempeld.

Het gevoerde woonbeleid is vooral voordelig voor gezinnen met een hoog inkomen. Uit de studie blijkt dat veertig procent van het geld dat besteed wordt aan huisvesting gaat naar de twintig procent rijksten van het land. Vijftig procent gaat naar de zestig procent gemiddelde-verdieners en slechts tien procent gaat naar de minstbedeelden. Hoe hoger het inkomen, des te meer kans de burger heeft om van de overheid huisvestingsondersteuning te krijgen. Een dergelijk beleid is absoluut asociaal.

De verzekering tegen inkomensverlies, die toekomstgericht is, biedt geen alternatief en staat hier trouwens volledig los van. Deze verzekering is een goede maatregel omdat ze gezinnen een zekerheid geeft voor de toekomst. Die verzekering mag geen aanleiding zijn om de tegemoetkomingen in de leninglast af te schaffen, omdat ze geen enkele steun verleent op het ogenblik van het bouwen, verbouwen of renoveren. Daarenboven volstaat voor mensen met een lager inkomen een gratis verzekering tegen inkomensverlies niet om een woning te kopen, bouwen of vernieuwen.

Een systeem van directe steun aan eigendomsverwerving dat complementair is met het bestaande systeem van de verzekering tegen inkomensverlies, is absoluut noodzakelijk. Gezinnen met een beperkt inkomen hebben op dat ogenblik op de eerste plaats voldoende financiële middelen nodig.

Een behoorlijke tegemoetkoming in de leninglast zoals oorspronkelijk opgenomen in het besluit van 3 februari 1993, blijft dan ook noodzakelijk. Het gegeven dat het aantal aanvragen én het aantal gerechtigden, ondanks de strenge voorwaarden, steeds in stijgende lijn verliep, toont dat ook duidelijk aan. Daarenboven kan deze steun, die gaat naar gezinnen die er nu niet in slagen een eigen

woning te verwerven, de overbevraagde privé-huurmarkt ontlasten, wanneer de steun een voldoende aantal gezinnen van deze bevolkingscategorie kan aanzetten tot eigendomsverwerving.

Het is dan ook de plicht van de overheid gezinnen met een bescheiden tot middelmatig inkomen te ondersteunen wanneer ze willen investeren in een kwaliteitsvolle woning. Het is dan ook het opzet van dit voorstel van resolutie om het besluit van 20 november 1999 volledig te herzien en ongedaan te maken, en bovendien de wijziging ingevoerd door het besluit van 12 mei 1998 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 3 februari 1993 houdende instelling van een tegemoetkoming in de last van de hypothecaire leningen, aangegaan om een woning te bouwen, te kopen of te renoveren, ongedaan te maken.

Marijke DILLEN

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

– overwegende dat

- 1° het besluit van de Vlaamse regering van 19 november 1999 tot opheffing van het besluit van de Vlaamse regering van 3 februari 1993 houdende instelling van een tegemoetkoming in de last van hypothecaire leningen aangegaan om een woning te bouwen, te kopen of te renoveren en tot aanpassing van sommige subsidiestelsels, dat reeds fundamenteel gewijzigd werd bij besluit van de Vlaamse regering van 12 mei 1998, de tegemoetkoming door de Vlaamse overheid in de leninglast met ingang van 1 januari 2000 volledig heeft afgeschaft ;
- 2° het besluit van de Vlaamse regering van 19 november 1999 vooral Vlaamse gezinnen met lage inkomens treft ;
- 3° uit recente studies blijkt dat het gezinsinkomen vandaag dikwijls zeer onstabiel is ;
- 4° redelijke tegemoetkomingen door de Vlaamse overheid in de leninglast aangegaan om een woning te bouwen, te kopen of te renoveren, noodzakelijk blijven, waarbij ten minste moet worden gestreefd naar het behoud van de oorspronkelijk bedongen tegemoetkomingen ;
- 5° uit recente studies blijkt dat het woonbeleid vooral voordelig is voor gezinnen met een hoog inkomen, wat moet worden omschreven als een anti-sociaal woonbeleid ;

– vraagt de Vlaamse regering

- 1° het besluit van de Vlaamse regering van 19 november 1999 tot opheffing van het besluit van de Vlaamse regering van 3 februari 1993 houdende instelling van een tegemoetkoming in de last van hypothecaire leningen aangegaan om een woning te bouwen, te kopen of te renoveren en tot aanpassing van sommige subsidiestelsels, in te trekken, en bovendien de wijzigingen van het besluit van de Vlaamse regering van 12 mei 1998 volledig ongedaan te maken ;

2° te onderzoeken op welke wijze de maatregelen kunnen worden uitgebreid en de basisbedragen kunnen worden verhoogd voor gezinnen met lage inkomens teneinde in Vlaanderen een sociaal en rechtvaardig, woonbeleid te kunnen voeren ;

3° te onderzoeken op welke wijze het basisinkomen van 850.000 frank kan worden aangepast en verhoogd, gelet op de stijgende kosten voor levensonderhoud in vergelijking met 1993.

Marijke DILLEN
